

Работни листови

Лекција 3

Пролетна преселба

Како вовед за овие вежби можете да прочитате повеќе за птиците преселници и за самиот чин на пролетни преселни на веб страната: springalive.net

http://springalive.net/mk-mk/springalive/about_migrations

The screenshot shows the Spring Alive website interface. At the top, there is a search bar and a navigation menu. A black arrow points to the 'За птиците' (For birds) link in the navigation menu. A text box above the arrow says: 'Кликнете тука за најдете повеќе информации за неколку птици преселници' (Click here to find more information about several migratory birds). Below the navigation menu, there is a banner image showing various birds in a landscape. Below the banner, there is a section titled 'ПИШТАРКА' (Pied Bunting). The section has three tabs: 'Основни податоци' (Basic data), 'Преселби' (Migrations), and 'Галерија' (Gallery). The 'Основни податоци' tab is selected. The text in this tab describes the Pied Bunting, its appearance, and its migration habits. On the right side of the page, there is a sidebar with a section titled 'За птиците' (For birds). This section has two links: 'Повеќе за преселбите' (More about migrations) and 'Одбери птица' (Select a bird). Both links are circled in black. At the bottom right, there is a yellow box with the text: 'Читајте повеќе за птиците и за преселбите на птиците' (Read more about birds and migrations on the birds page).

Search on the website: Search

Кликнете тука за најдете повеќе информации за неколку птици преселници

Помогни ни да ги спасиме птиците

Пролетта доаѓа

За птиците

Што направам за птиците ?

За колвање

Карта на пролетта

Пролетен блог

Насловна > Пиштарка

ПИШТАРКА

Основни податоци Преселби Галерија

Пиштарките се целосно сивкасто-кафени, но на небо изгледаат црни. Имаат долги срповидни крилја и куса опашка во облик на виљушка. Може по грешка да помислиш дека е ластовичка – но пиштарките ги држат крилата сосема исправени додека летаат. Исто така невозможно е да ги видиш како слетуваат – нивните гнезда се скриени во покриви и тие влетуваат и излетуваат од нив многу брзо. Пиштарките имаат навистина долг живот, што е невообичаено – тие може да доживеат дури 21 година!

Тие никогаш не стојат како ластовичките. Може да забележиш како големи јата од нив пискајќи маневрираат помеѓу покриви и куќи, најчесто во градови и особено околу самрак. Пиштарките се извонредни летачи. Тие го поминуваат скоро целиот свој живот во лет. Застануваат само за парење – спијат во лет!

Најлесно е да ги забележиш во заградени места каде тие имаат гнезда во пукнатините, вентилацијата а понекогаш и во специјални кутии за гнездење. Запомни дека пиштарките се многу чести во град, а потешко е да ги забележиш на село.

Како да разликуваш пиштарка од ластовичка?

Пиштарката е забележливо поголема од ластовичката, нејзините крилја се подолги, значително се потесни и имаат облик на срп. Ластовичката има поеластични крила, лесно може да забележите како се превитуваат. Опашката на

За птиците

Повеќе за преселбите

Bird TV

Одбери птица

Штрк

Селска ластовичка

Пиштарка

Sand Martin

Читајте повеќе за птиците и за преселбите на птиците

Работни листови

ПРОЛЕТНИ ТРАГАЧИ

Разговарајте со учениците за тоа кои се знаците на пролетта. Доколку имате време и ресурси изработете табела со најчестите знаци (лесно препознатливи инсекти, зелени или процветани растенија, птици преселници и сл.) Потоа, побарајте од учениците да ги пронајдат првите знаци на пролетта во дворот (од балкон, од прозор). Оваа игра може да трае со денови, дури и недели бидејќи нови знаци ќе се појавуваат постојано само ако учениците се навистина внимателни и доколку вие ги потсетувате.

Трагачите може да добијат три различни видови на награда.

БРОНЗЕНА НАГРАДА

Оваа награда се добива доколку трагачот најде (фотографира или нацрта): 3 пролетни цвеќиња

1 инсект

1 птица

СРЕБРЕНА НАГРАДА

Оваа награда се добива доколку трагачот најде (фотографира или нацрта): 6 пролетни цвеќиња

3 инсекти (од кои 1 пеперутка)

2 птици преселници

ЗЛАТНА НАГРАДА

Оваа награда се добива доколку трагачот најде (фотографира или нацрта): 10 пролетни цвеќиња

5 инсекти (од кои 2 пеперутки)

5 птици преселници

Оваа публикација е изработена со финансиска поддршка на Европската комисија.
Публикацијата ги одразува само ставовите на нејзините автори, а Европската комисија и
Националната агенција за програмата Еразмз одговорни се за нејзината меријторичност. БЕСПЛАТНА
ПУБЛИКАЦИЈА

Работни листови

Список за трагачите на пролетта

Доколку сакате да работите како вистински научници можете сите пролетни откритија да ги запишувате во ваква табела и на крај да ја споделите со МЕД!

Датум	Какво е времето?	Растение	Инсект	Птица

Оваа публикација е изработена со финансиска поддршка на Европската комисија.
Публикацијата ги одразува само ставовите на нејзините автори, а Европската комисија и Националната агенција за програмата Еразмз одговорни се за нејзината територијална БЕСПЛАТНА ПУБЛИКАЦИЈА

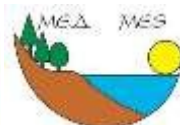

ПРОЛЕТТА ТРКА

Задачи и прашања:

1. Замислете дека пролетта ја следите како трка помеѓу пролетните весници. Таа започнува во февруари и трае до крајот на април. Кој ќе стигне прв?
 1. Цветовите
 2. Пиштарката
 3. Градската ластовица
 4. Инсектите
2. Што мислите, по кој редослед ќе пристигнат пролетните весници?
3. Што мислите зошто пролетните весници пристигаат по тој редослед?

Одговори: 1 и 2 редоследот е: 1,4,3,2;
Тајната е во тој кој со кого се храни и кој
од каде пристига.

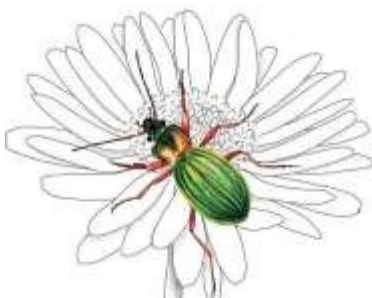

Работни листови

Албумот на пролетта инсекти и птици

(mk)

(mk)

(mk)

(mk)

(mk)

(mk)

(mk)

(mk)

Чулулига

(jv)

Селска ластовица

(jv)

полска врана

(jv)

Работни листови

Албумот на пролетта ИНСЕКТИ И ПТИЦИ

сколовранец (jv)

жерав (jv)

бел штрк (jv)

калуѓерка (jv)

бела
тресиопашка (jv)

лиска (jv)

диви гуски (jv)

црвеногушка (jv)

пиштарка (jv)

Работни листови

Какво е времето во пролет?

	
сончево	врежливо
	
студено	топло

Оваа публикација е изработена со финансиска поддршка на Европската комисија.
Публикацијата ги одразува само ставовите на нејзините автори, а Европската комисија и
Националната агенција за програмата Еразмз одговорни за нејзината содржина. БЕСПЛАТНА
ПУБЛИКАЦИЈА

Работни листови

Дали е важен обликот?

Што ви е потребно:

3 еднакви листови хартија (A4)

Прашања и задачи:

Што да направите со хартијата

Направете топче од еден лист хартија. Силно притиснете го за да го задржи обликот.

Истуткајте еден лист хартија

Последниот лист хартија нека остане нечепнат

Пред да ги фрлите трите листа на земја пробајте да погодите кој последен ќе падне. Како се спроведува експериментот:

Три ученици треба да застанат еден до друг. Еден треба да ја држи топката, еден истутканиот лист а еден обичниот лист.

Секој од учениците треба да го држи листот на еднаква висина

Учениците треба да ги пуштат листовите кога учителот ќе им даде знак

Останатите ученици треба да набљудуваат кој лист последен ќе падне на земја.

Размислете:

Зошто токму тој лист последен падна?

Дали мислите дека птиците користат слични принципи додека летаат?

Што друго можете да направите од хартија за да ги искористите истите принципи?

Летачки предмети

Ајде да направиме различни летачки предмети. Целта е да го изградиме сами и да победиме на натпревар за летање.

Што ви е потребно:

Листови хартија со различна големина, парчиња текстил, парчиња пластика, стиропор и др., пластелин, ножици, двострана леплива лента, лепило

Прашања и задачи:

Измисли сопствен летачки предмет, не заборавај што научи од првиот експеримент. Откако предметот ќе биде готов, вклучи се во натпреварот.

Размислете:

Кој облик леташе најдобро? Можеш ли да објасниш зошто?

Работни листови

КОИ ПРИРОДНИ ФЕНОМЕНИ ГИ КОРИСТАТ ШТРКОВИТЕ ВО ЛЕТ?

Што ви е потребно:

Спирала од хартија (според

шешмата), конец, тенко стапче

Извор на топлина (светилка која може да се сврти нагоре, кумбе или свеќа)

Дел од филмот „Летот на штркот“ (од 4мин 55сек до 5мин 12сек):

<https://www.youtube.com/watch?v=SQej8At9Jk>

ПРЕДУПРЕДУВАЊЕ! ОВОЈ ЕКСПЕРИМЕНТ МОРА ДА СЕ ПРАВИ ВО ПРИСУСТВО НА ВОЗРАСЕН!

Прашања и задачи:

Исечете ја спиралата

Прикачете конец на крајот од спиралата

Прикачете го другиот крај од конецот за стапчето

Држете ја спиралата над изворот на топлина и набљудувајте што ќе се случи.

Разговарајте за резултатите од експериментот. Која е вашата теорија?

Гледајте го делот од филмот „Летот на штркот“.

Размислете:

Зошто го правевме овој експеримент?

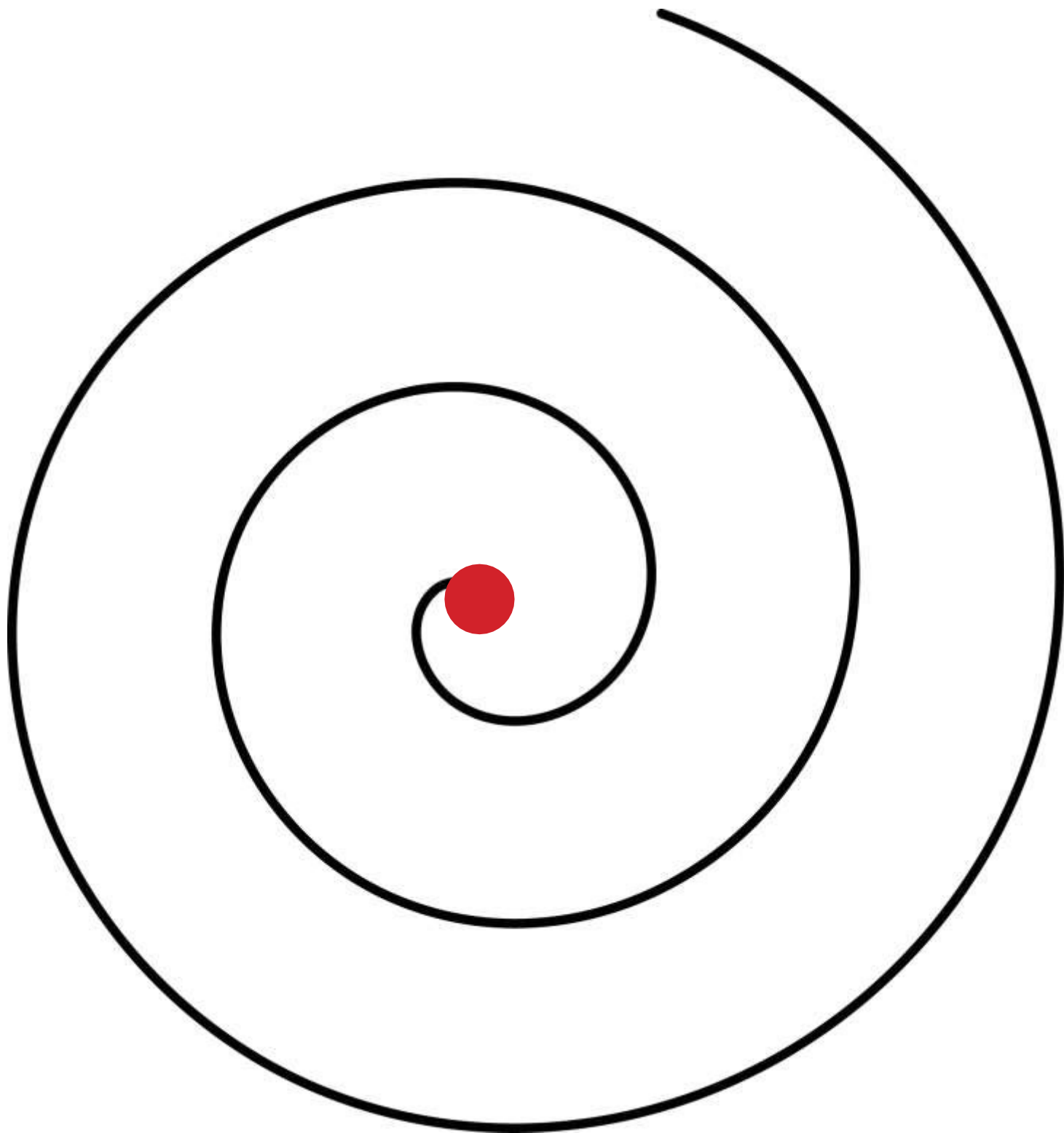
Која е сличноста помеѓу експериментот и летот на штркот?

Publikacja została zrealizowana przy wsparciu finansowym Komisji Europejskiej.
Publikacja odzwierciedla jedynie stanowisko jej autorów i Komisja Europejska oraz Narodowa Agencja Programu Erasmus+
nie ponoszą odpowiedzialności za jej zawartość merytoryczną. PUBLIKACJA BEZPŁATNA

Работни листови

Работни листови

Како се разликува помеѓу слични птици?

Најди три разлики помеѓу птиците и објасни ги.

(jv)

пиштарка

(jv)

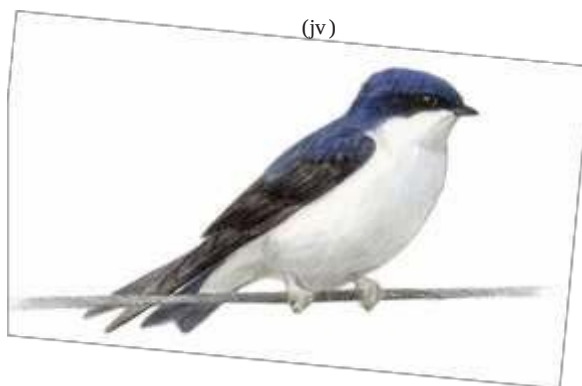
градска ластовица

Најди три разлики помеѓу птиците и објасни ги.

(jv)

селска ластовица

(jv)

градска ластовица

Работни листови

Како се разликува помеђу слични птици?

Најди пет разлики помеђу птиците и објасни ги.

(jv)

жерав

(jv)

штрк

Најди три разлики помеђу птиците и објасни ги.

жерав

(jv)

(jv)

штрк

Работни листови

МОБИЛНА АПЛИКАЦИЈА ЗА ПТИЦИ ПРЕСЕЛНИЦИ

Користете ја апликацијата за паметни телефони за да разговарате со вашите деца за миграцијата на птици и да обрнете внимание на опасностите на птиците преселници. Целата апликација е на англиски, така што исто така може да биде добра можност да се вежба странски јазик.

Инструкции чекор по чекор:

1. Пребарајте ја на телефон на Google Play for Android или на AppStore for IOS телефони апликацијата "Migration of birds" и инсталирајте ја.
2. Пет видови птици се видливи на почетниот екран. Треба да изберете еден од нив.

3. По изборот на птица, ќе се појави прозорец со инструкции. Играта се состои во поставување последователни фази во животот на избраните видови птици. Животниот циклус е поделен на она што се случува за време на миграцијата на птицата и она што се случува во сезоната на размножување.

Работни листови

4. Играчот има задача да организира во правилен редослед 9 фази од животот на избраните

5. Можете да започнете со било кое кругче и можете да ги ставате на сите празни кругчиња. Освен заканата за птиците која мора да стои во кругчето со црвен извичник.

Publikacja została zrealizowana przy wsparciu finansowym Komisji Europejskiej.
Publikacja odzwierciedla jedynie stanowisko jej autorów i Komisja Europejska oraz Narodowa Agencja Programu Erasmus+
nie ponoszą odpowiedzialności za jej zawartość merytoryczną. PUBLIKACJA BEZPŁATNA

Автори:

- Дизајн и графичка обработка:
Виктор Табак
- Илустрации:
Јуан Варела (jv)
Марек Колоџејчик (mk)
- Фотографии:
Богдан Мочарски (m)
Цезари Коркош (ск)
Ивона Мајчер (im)
Јаџвига Мочарска (Jm)
Каролина Калиновска(kk)
Лукаш Здиб (łz)
Наталија Кан (Nk)
Pixabay (px)

Овие материјали се подготвени како дел од проектот „Природата овозможува подобар живот“ кој е едукативна програма за учители и воспитувачи од основни училишта и градинки. Овој проект обедини еколошки невладини организации кои активно работат на зачувување на природата и се дел од меѓународната мрежа BirdLife International. Покрај Македонското еколошко друштво во овој проект беа вклучени Шпанското орнитолошко друштво (SEO), Словачкото орнитолошко друштво (SOS), Чешкото орнитолошко друштво (CSO) и еколошкото друштво од Ирска (BirdWatch Ireland). Клучен партнер за создавањето на овие материјали е Универзитетот од Гдањск во Полска.

Македонското еколошко друштво (МЕД) веќе пет децении работи на промовирањето на екологијата како наука и нејзиното вклучување во образованието, заштитата и унапредувањето на животната средина и природата. МЕД е член на BirdLife International.